

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

R. P. D. Priolo. Vicen. Canonicatus. Mercurii 6. Decembris 1702.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

fide, propter bonum jus Præpositi reman-
fisset in eo sublatum quodcumque princi-
pium præscriptionis, Rot. coram Cerro
decis. 587. num. 8. & in rec. dec. 47. num. 11.
part. 11.

8 Sicuti ab Episcopo immutari non po-
tuit voluntas Fundatoris circa jus admi-
nistrandi, ita nec minus potuit alterari
quoad modum erogandi proventus rei le-
gatæ; nam estò quod ipse agnitis difficul-
tatibus, rixis, & scandalis, quæ occasione
distributionum eveniebant, consultius
putaverit, voluntatem Testatoris com-
mutare, ac demandare, quod redditus in
alios pios usus distribuere; hoc tamen
facere non poterat per se ipsum, sed debe-
bat consulere Papam, cum ipse solus pos-
sit voluntates defunctorum commutare,
tradunt Dian. coordinat. tom. 6. tract. 9. re-
sol. 65. num. 1. Pasqualig. de Sacrific. nov.
leg. tom. 2. tit. de legat. pro celeb. q. 1080. n. 6.
& seqq. Cappell. Tholos. q. 26. per tot.

9 Nec obstare visæ sunt auctoritates in
contrarium allegatæ, quia illæ procedunt,
vel quando fuit consultus Summus Ponti-
fex, in quibus terminis loquitur Cama-
rel. de legat. lib. 7. part. 3. quæst. 6. num. 7.
& Rot. coram Ubag. decis. 58. & in recent.
decis. 744. pag. 18. Vel quando concurrente
deficientia reddituum, adest impossibili-
tas adimplendi voluntatem Testatoris, ut
in d. decis. 58. num. 7. coram Ubag. & decla-
rat Barbof. ad Concil. sess. 22. de reform.
cap. 6. num. 3. cum seqq.

10 In casu autem præsentis, non fuit
requisitum beneplacitum Papæ, & non
concurrunt tales difficultates, propter
quas justè potuerit legatum commuta-
ri; Nam rixæ, & quæstiones oriri solitæ
inter Pauperes confluentes, pericu-
la imbecillium personarum, mala quali-
tas Panis, & similia, poterant de facili
emendari, prout de factò, similia in-
convenientia evenire possent etiam in
hac Alma Urbe, quando à piissima Ar-
chiconfraternitate S. Hieronymi de Cha-
ritate distribuitur Eleemosyna Panis, nisi
diligentia Deputatorum omnibus occur-
reret; Undè quoties potest aliter provi-
deri, licet exequutio pii Operis sit diffici-
lis, sed non impossibilis, nunquam est
commutanda voluntas Testatoris, ut bene

advertit Monet. de commut. ultim. volunt.
cap. 5. num. 346.

11 Et si hæc ita indistinctè procedunt,
quanto magis locum sibi vindicare debent
in casu præsentis, in quo cum triennio an-
te sequutam commutationem fuisset ad
supplicationem Capituli obtenta dismem-
bratio reddituum hujus Eleemosynæ, ad
effectum illos in parte erogandi pro manu-
tentione Cantorum Ecclesiæ; quia
gratia non fuit exequuta, talem dismem-
brationem Rota non admisit, ut videre
est apud Rembold. decis. 621. & sic post ta-
lem resolutionem nullo Jure potuit Episcopus
propria auctoritate contrarium de-
cernere; Maxime quia statutum, quod
fuit factum super exequutione hujus pii
Operis reperiebatur specialiter à Papa
confirmatum, undè inferior non poterat se
ingerere in iis, quibus Papa, & Superior
manus apposuerunt, ad Text. in cap. Ue-
nestrum, de appellat. Roman. conf. 335.
n. 6. Decius conf. 137. n. 4. & Rot. coram
Seraph. decis. 1328. n. 2.

Et ita utraque Parte audita, resolutum
fuit, &c.

R. P. D. P R I O L O.

Vicen. Canonicatus.

Mercurii 6. Decembris 1703.

A R G U M E N T U M.

Nominatio, quæ competit vigore turni,
non dicitur consumpta, si ex impedi-
mento aliunde proveniente, quam ex
culpa Turnarii non habuit effectum,
Canonicus jubilatus habetur pro præ-
sente.

S U M M A R I U M.

- 1 Nominatio facta ab eo cui competit per
turnum debet cæteris præferri.
- 2 Nominatio facta à Canonico turnario
non dicitur consumpta, quando ci-
tra ejus culpam non habuit effectum
num. 4.
- 3 Sola signatura Papæ perficit gra-
tiam.
- 5 Appellans, agnita justitia causa non
tenet.

reinetur ad ulteriorem persecutionem
litis, & n. 7.

6 *Litteræ Apostolicæ habent paratam
executionem ad instar obligationis
Cameræ, nec admittunt appel-
lationem.*

8 *Canonicus jubilatus ad effectum gau-
dendi Turno habetur pro præsentem,
& actualiter residente, & n. 9.*

DECISIO XLV.

In ulteriori gradu appellationis com-
missa Mihi Cauſa à ſententia R. P.
D. mei Scotti confirmatoria alterius R.
P. D. mei de la Tremoille hodie dedi-
dubium, an eſſet confirmanda, vel infir-
manda, & DD. attendente validitate, &
juſtitia, non dubitarunt pro illius con-
firmatione reſpondere.

1 Sicuti enim validitas præcedentis
judicati non fuit impugnata à Scriben-
tibus pro Francisco tunc in Cauſa com-
parentibus, ita hodie validitas alterius
judicati in eorum contumacia reſultare
viſa eſt ex præſumptione boni juris,
cum ſententia ſemper de jure præſuma-
tur valida. Juſtitia verò apparuit ex præ-
cedentibus deciſionibus in utraque inſtan-
tia emanatis coram RR. PP. DD. meis
de la Tremoille, & Scotto; nam dum
controverſus Canonicatus vacavit in tur-
no Canonici Oliverii, quoties iſte no-
minavit Joannem Baptiſtam, debet il-
lius nominatio executioni demandari,
nam qui exiſtit in turno, debet ceteris
aliis in nominatione præferri ad Text.
in Clement. 2. de jure patronat. cum aliis
relatis in prima deciſ. 18. Februarii 1701.
ſ. Etenim conſtat coram R. P. D. meo de la
Tremoille, & in alia 3. Februarii proxi-
mè præteriti ſ. Juſtitia coram R. P. D. meo
Scotto.

2 Nec turnus dici poteſt conſumptus
ex præcedenti nominatione facta per
Oliverium, quia iſta fuit expleta ſub ex-
plicita conditione, quod ipſe intendebat
acceptare Turnum dummodo Coadjuto-
ria à Durano procurata ſuper Canoni-
catu tunc vacante non fuiſſet executioni
demandata; Undè ſi poſtmodum gra-
tia fuit expedita ante obitum Coadjuti,

& illius vigore Duranus etiam nactus fuit
poſſeſſionem illius Canonicatus, nomina-
tio Oliverii per non implementum condi-
tionis remanſit taliter reſoluta perinde ac ſi
facta non fuiſſet, nam turnus tunc dici-
tur conſumptus, quando nominatio ha-
buit effectum, alias enim ſemper cenſetur
præſervatus, ſi ex impedimento aliunde
proveniente quam ex culpa Turnarii
ſuam executionem habere non potuit
Gonzal. ad reg. Cancell. gloſ. 45. ſ. 3.
num. 4. cum ſeqq. Tondut. queſt. bene-
fic. part. 2. cap. 3. ſ. 8. num. 37. Rot.
coram Seraph. dec. 1446. num. 1. & ſeqq.
& in rec. dec. 217. num. 2. par. 16. cum aliis
relatis in dicta deciſione 3. Februarii proxi-
mè præteriti ſ. Neque obſtare viſum fuit co-
ram R. P. D. meo Scotto.

3 In caſu autem præſenti ſatis ſuper-
que patet de juſto, & legitimo impedi-
mento propter quod habere non potuit
locum nominatio facta ab Oliverio,
nam de tempore quo ipſe nominavit
jam reperiebatur ſignata gratia Coadju-
toriarum favore Durani: Cumque iſta fuiſ-
ſet poſtea executioni demandata, cita-
to Oliverio, & Joanne Baptiſta per ipſum
nominato, Canonicatus non dicitur am-
plius vacaſſe per obitum Coadjuti, ſed
eodem momento, quo fuit ſignata gra-
tia, dicitur potius vacaſſe per dimiſſio-
nem de ea factam in manibus Papæ,
cum ſola illius ſignatura gratiam perfi-
ciat Rot. in rec. deciſ. 121. num. 5. cum ſeq.
part. 12. & coram Celf. deciſ. 395. num. 8.
& propterea ſi Canonicatus non vacavit
amplius per obitum Coadjuti, quia Papa
in illius collatione pervenit, dato hoc legi-
timo impedimento, propter quod Turna-
rius non poterat amplius eundem Cano-
nicatum conferre, nullo pacto conſum-
ptum remanſit illius jus nominandi.

4 Et tantò magis, quia habita per Oli-
verium aliquali notitia de hoc impedi-
mento, in caſu illius ſupervenientiæ vo-
luit per ſpecialem proteſtationem præ-
ſervare jura ſibi quomodolibet compe-
tentia, & proteſtatio etiam tamquam
rationabilis, & juſta fuit à Capitulo ad-
miſſa; ex quo benè colligitur, quod
Oliverius non intendebat ſuum Tur-
num acceptare, niſi quatenus nomina-
tio

tio per ipsum facta plenarium effectum consequuta fuisset, & consequenter si in casu non effectuatæ nominationis sibi jura specialiter præservavit, hæc præservatio operatur, ut non data effectuatione nominationis illius turnus ex implicito etiam consensu Capituli non remanserit unquam consumptus Rot. in recent. decis. 728. nu. 21. part. 4. tom. 4. & coram. Du-nozet. Jun. decis. 858. n. 10.

5 Nec ineffectuatio nominationis referri potest ad culpam Oliverii ex eo, quod ad formam propriæ obligationis non promoverit, neque prosequutus fuerit litem contra Duranum super nullitate Coadjutoria, nam, & si ipse ab implemento susceptæ obligationis potuisset excusari ex facto Capituli; itaut non teneretur litem promovere, quando Coadjutoria fuit per Deputatos à Capitulo recognita, & approbata pro valida, & in sequelam hujus approbationis, idemmet Capitulum admisit Duranum ad possessionem Canonatus, adhuc tamen Oliverius, his non obstantibus, litem promovere non prætermisit, & comparendo coram Exequutore in litteris deputato non destitit opponere plures exceptiones contra validitatem gratiæ; Unde si postmodum Exequutor gratiam exequi mandavit, negari non potest, quin Oliverius plenissime satisfecerit propriæ obligationi, & sic agnita Justitia gratiæ non tenebatur ad ulteriorem litem prosecutionem Rot. apud Achill. de Grassi. decis. 1. de concess. Præbend. Duran. decis. 446. n. 1. & cor. Merlin. decis. 876. n. 3.

6 Citra quod relevare visa fuerit appellatio per Oliverium interposita à sententia exequutoris; Nam cum appellatio non esset de jure admissibilis, quia litteræ Apostolicæ habent paratam executionem ad instar obligationis Cameralis, nullo modo præservare potuit jus Canonici antiquioris sequentis in Turno, dum appellatio nulliter interposita nullum causare potuit Juris effectum, cum non entis nullæ sint qualitates ad Text. in cap. non præstat de Regul. jur. in 6.

7 Eoque fortius, quia huic appellationi Oliverius etiam expressè renunciavit, & quamvis in eadem appellatione complicatum quoque fuisset jus alterius

Canonici sequentis in Turno, quia tamen iste, re integra non adhæsi appellationi, potuit Oliverius, ne litem injustè prosequeretur, suo juri renunciare etiam admixtum esset præjudicium tertii, ut firmiter decis. 3. Februarii proxime præteriti §. Nullatenus coram R. P. D. meo Scotto, & comprobatur Scacc. de appellat. quæst. 17. limit. 2. n. 96.

Vindicata ex his competentia juris nominandi in Canonico Oliverio minus relevare visa est altera exceptio desumpta ex ipso Statuto Ecclesiæ; Nam, etsi ibidem sancitum reperitur, quod jus nominandi habeant dumtaxat illi Canonici, qui sunt præsentis, seu residentes, & qui domicilium in Civitate Vicen. habuerint, vel larem ibi tenuerint, & vestiarius majus anno præcedenti ante vacationem immensitè consequuti fuerint, adhuc procedendo cum sensu ipsius statuti omnes illius qualitates optime congruunt Canonico Oliverio, nam ipse larem, & domum retinuit in Civitate Vicen. & vestiarius etiam in anno præcedenti recepit.

8 Non obstante, quod Oliverius de tempore sequutæ vacationis reperiretur actualiter absens à loco residentia, & proinde ratione Statuti requirentis actualem residentiam ipso jure remanserit inhabilitatus à jure nominandi; Nam cum illud emanaverit ad finem alliciendi Canonicos ad magis residendum, satis est, quod Canonicus Oliverius esset Decanus, & Jubilatus, & haberet suum Coadjutorem, ut ad effectum gaudendi Turno haberetur pro presente, & actualiter residente Barbof. de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 10. nu. 57. & de Canon. & Dignit. cap. 29. nu. 11. Gonzal. ad regular. Can. gloss. §. 9. n. 119. cum seqq. Pignatell. Consult. Canon. 131. per tot. tom. 9. quod etiam agnovit ipsummet Capitulum, dum in actu, quo Oliverius sibi præservavit jura in præcedenti vacatione, admisit illius protestationem, & regressum ad Turnum, quatenus sua nominatio locum non habuisset, quam protestationem certè Capitulum non admisisset, si verè Canonicus Oliverius ad formam Statuti fuisset de facto inhabilis, ut patet ad sensum.

9 Sed quælibet difficultas cessare visa est ex subsequuta observantia, nam in ca-
su

fu cujuscumque vacationis fuerunt à Capitulo expeditæ litteræ convocatoriæ Canonicorum absentium, & quandoque etiam ad illorum nominationem sequuta fuit provisio Canoniarum tunc vacantium, ex qua quidem observantia bene declarata remanet littera Statuti non comprehendentis Canonicos Jubilatos, licet absentes, ut ponderat decis. 18. Februarii 1701. S. Idque eo facilius coram R. P. D. meo de la Tremoille.

Et ita resolutum fuit, altera tantum &c.

R. P. D. P R I O L O.

Tarraconen. Insignium.

Lunæ 11. Decembris 1702.

A R G U M E N T U M.

Constitutiones Synodales tanquam lex particularis servandæ sunt in tota Diœcesi. Testes Universitatis quando probent, & sint admittendi, & in conflictu, qui sint præferendi, discutitur. Manutentio datur ei, qui docet de possessione, ubi non constat de malo jure, & de juris resistentia.

S U M M A R I U M.

- 1 Constitutio Synodalis tanquam lex servanda est in tota Diœcesi.
- 2 Testes Canonici, Monachi, Civiles, & Collegiales, ubi non agitur de eorum principaliter interesse, admittuntur ad probandum favore Capituli, Conventus, Civitatis, & Collegii.
- 3 Ubi veritas aliunde haberi non potest, admittuntur testes etiam inhabiles.
- 4 Testes de Collegio, & universitate probant quando sunt admiculati. Testes à parte inducti plenam fidem faciunt, etiamsi esset unicus, ibi.
- 5 Testes examinati ad perpetuam, lite pendente, & parte non citata, nihil probant, & n. 6.
- 7 Testibus in concursu deferendum est magis illis, qui habent fomentum à

consuetudine, & constitutione Synodali.

- 8 Procurator sine speciali mandato non potest confessionem aliquam emittere Principali præjudiciale.
- 9 Constitutio Synodalis confirmata à Sede Apostolica non admittit observantiam contrariam.
- 10 Adversis non fit illatio.
- 11 Qui habet possessionem titulatam facilius consequitur manutentionem n. 12. & 16. Manutentio non datur quando constat de malo jure possidentis. ibi.
- 13 Episcopus tenetur ostendere Capitulo Bullas Apostolicas provisionis Episcopatus in suam personam factæ.
- 14 Canonici, & Beneficiati tenentur ostendere Capitulo Bullas suæ provisionis.
- 15 Constitutio sive statutum recipit interpretationem passivam à jure communi, & ab observantia. Interpretatio, quæ oritur ex observantia prævalet interpretationi juris. ibi.

D E C I S I O XLVI.

Commisssa mihi per Signaturam Justitiæ causa adversus mandatum de manutenendo à R. P. D. meo Caffarello relatum favore Capituli, in quasi possessione concedendi usum Mozzettæ, seu Insignium Commensalibus, & Beneficiatis Ecclesiæ Metropolitanæ Tarraconen. proposui causam die 6. currentis mensis, & anni sub Dubio, An & cui sit danda manutentio; cumque prodierit rescriptum--Dilata, & videatur de bono jure, etiam ad effectum manutentionis, & proponatur causa etiam cum iisdem; Reproposui hodiè causam, & DD. maturè de more rimatis Juribus hinc inde deductis, in hodierna audientia responderunt--Constare de bono jure utriusque etiam ad effectum manutentionis, juxta modum inferius subnectendum.

1 Fundamentum resolutionis pro bono jure Commensalium, & Beneficiatorum circa assumptionem, & delationem Insignium in Choro, Processionibus, aliisque Ecclesiasticis functionibus, absque